

LA PATRIA CATALANA.

SETMANARI DE LITERATURA, CIENCIAS, ARTS E INTERESSOS LOCALS.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.	ADVERTENCIA.	PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ.
VALLS: trimestre. . rals 9. Fora » . . . » 9 y 1/2. Un número sol. . . . » 1.	No 's publicarà cap escrit sense la firma del autor com tampoch se retornarán los originals que no 's inserten.	VALLS: Administració carrer de San Olaguer, 11. Barcelona: Teixidó y Parera, Pi, 6. Los demés punts remetent l'import de la subscripció en sellos de correu
ANY II.	VALLS 24 JUNY DE 1881.	NÚM. 21.

CRÓNICA.

Diumenge al matí sortí la professó anomenada de la Minerva á la qual assistian, com los altres anys, la major part del gremi de blanquers. Per la tarde feu lo regular curs de costum la professó del Corpus exida de la parroquial de Sant Antoni, essent pendonista per la jermandat del S. Sagrament lo conegut propietari y actual regidor Sr. Juan Ferrer y Company que portaba bon acompanyament de personas que correspongueren á la invitació que aquell 'ls hi dirigí.

Lo dia 19 del present arribá á nostra Vila lo Director Gerent del ferro-carril de Valls á Vilanova y Barcelona, allotjantse en casa D. Joseph Anton Baldrich. Segons la veu pública, vingué ab l'idea d'empèndrer de ferm los traballs de la Gran-vía.

Cabalment, avuy fá dos anys que s'inauguraren las obras.

Lo Diumenge passat se vegé molt concorreguda l'esglesia parroquial de Sant Joan Batista. Brillant fou lo discurs sagrat que pronunciá lo molt il·lustre Dr. D. Pau Fo-

rés y Pallás, Ardiaca de la catedral de Tarragona.

Se ha inventat un nou aparato que permet gelá, en petites quantitats, l'aigua en las mateixas botellas, poguentse obtindre ab son us, en cada casa particular lo nombre de garrafas d'aigua *frappé* que 's vulgue, en poch temps y ab poch cost. En 3 minuts, una botella d'aigua á la temperatura de 30 graus baixá á zero, y la congelació comensa immediatament després.

Dilluns passat vingué á visitarnos lo senyor Gobernador Civil de la Provincia, lo qual anava acompanyat de nostre benvolgut amic D. Pere Anton Torres. Pocas horas permanesqueren en la Vila. Mes, avuy, si Deu vol, tindrem lo gust de veurels altre volta entre nosaltres, puig lo primer dels citats senyors ha acceptat ab gust lo esser pendonista en la professó que tindrà lloch á las 6 de la tarde.

Aquesta setmana baixá á la tomba la senyora del insigne catalanista, Excel·lentísim Sr. D. Victor Balaguer.

La Redacció de LA PATRIA CATALANA se associa al dol de sa desconsolada familia,

fent vots: al propi temps, pera que Deu la tingua en sa santa gloria.

..

En nostra Redacció s' ha rebut un tomet que tracta de l' Higiene de la vista, escrit en francés per lo doctor Magne y traduhit al espanyol per persona de tanta competencia com lo Dr. Macias, conegut oculista de Madrid. Eixa obra es sumament important als que pateixen alguna afecció de la vista, puig que en aquella trobarán consells per lograr alivio, y 'ls bons per conservar-la no fen de ella un mal us. Fins á 'ls metjes pot serlos de gran utilitat, sobre tot lo referent al modo de usar ulleras, y la materia y color de que han de fabricarse 'ls cristalls, cosas que no s' troban en obras de major extensió y que tenen, no obstant, molta importancia práctica, per lo gran número de personas que s' vehuen en necessitat de usarlos contínuament.

Al donar gracias per lo regalo cumplim un deber recomenat á nostres lectors la indicada obreta segurs de que la insignificant quantitat que costa y 'l temps que pot emplearse en sa lectura, serán compensadas per los beneficis que pot proporcionar.

..

Lo matí del dilluns de la present setmana arribá una comissió de senyors Catedràtics del Institut Provincial per formar lo Tribunal d' examens de prova de curs en lo Col·legi de 2.ª ensenyansa d' aquesta Vila, quals exercicis comensaren acte contínuo, havent acabat al mitj dia del dimecres, que ab lo cotxe de la tarde retornaren dits senyors á la capital. Lo resultat de 'ls expressats exámens no pot esser mes satisfactori per los alumnos ni mes honrós per los senyors Professors del Col·legi Vallense, puig que los 57 exercicis que hi ha hagut entre totas las asignaturas, han obtingut las següents calificaciones: 9 de Sobresalient, 14 de Notable, 14 de Bueno y 'ls 20 restants de Aprobat, haventse donat lo cas de alcansar un mateix alumno 3 notas de Sobresalient.

Donem l' enhorabona als senyors Profesors y als alumnos del citat Col·legi y ja que la falta d' espay 'ns priva avuy d' extendrers en consideracions d' importancia respecte 'l abandono y menyspreu ab que s' mira aquell establiment, tant per part de las actuals autoritats administrativas com per moltes personas d' aquesta Vila que tenint fills dedicats als estudis tenen lo *prurito* d' envaneixers de volguer lo *be del poble*; prometem ocuparnos ab mes extensió de tal assumpto en números pròxims.

..

Diumenge al matí tingué efecte una reunió de propietaris dels terrenos que han de expropiarse en la secció de la via de Valls á Picamoixons y representants de la Societat concesionaria, pera veurer si la expropiació se faria per conveni amistós. Com l' esperit general era que s' fes aixís, se nombraren périts y lo dimecres al matí comensaren aquets á pendrer sobre lo terreno los datos pera una prudencial valoració.

Desitjariam que los treballs dels périts sortissin á gust de tots.

..

Durant la setmana passada celebraren sa entrevista los périts de la Administració y de particulars que intervenen en la valoració de terrenos per hont passarà la carretera de Valls á Alcover, resultant no haberhi avinensa y essent probable que dintre pochos dias nombri lo Sr. Jutje del Partit, lo tercer pérít que dictamini entre los dos.

..

Hem rebut una colecció completa dels planos que vé publicant la casa Calvet de Barcelona. Entre ells hi ha lo de Valls que es l' últim que s' ha publicat. En la tenda *La Catalana* li trobarán totas las personas que desitjin adquirirlo y solsament los costará vuyt rals.

.. U B

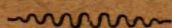
Hem tingut lo gust de saborejar las bellesas del quadern «*Verdades poéticas.*» gracias á la atenció de son autor, D. Mel-

xor de Palau, qui 'ns ha fet lo present d' un exemplar. Prescindint d' entrar en detalls y de fér d' aquella una minuciosa crítica, perque no disposem d' espay sufficient, ni, tal vegada, de 'ls coneixements al efecte necessaris, tant sols dirém á nostres lectors que, apart de las moltes bellesas qu' enclou la esmentada obra, revela una vasta erudició y gran claretat y profunditat de conceptes, tant respecte á las materias científicas que tracta com al coneixement del fí transcendental que revesteix la ciencia, tot enriquit per lo talent ab que son autor ha sabut presentar la materia baix lo punt de vista sintétich, necessari en aytals obras, que li dona un verdader interés poétich. Al donar las gracias al Sr. de Palau per la deferencia ab que 'ns ha distingit, lo felicitém de totes veras, desitjantli en la segona série de *Verdades poéticas* qu' anuncia, lo felis assert qu' ha desplegat en la primera de la que acabem d' ocuparnos, qual adquisició recomaném á nostres subscriptors.

..

Segons sembla, en París s' ha fet de moda entre las senyoras lo tallarse 'l cabell y rissarlo com s' acostuma fer en los noyets que aquí van á las professons del Dijous y Divendres Sant. Eixa moda vá prenent peu en Fransa, puig fins á la vora del Pirineus se 'n veuen ja exemplars.

Nosaltres demanem á las senyoras catalanas que no segueixim tal moda, digne invent de la terra dels gorros y de las cófias.

UNA BALADA DE GOLDSMITH

(TRADUCCIÓ DEL INGLÉS)

«Escolta hermós Solitari de la vall, y guía mos deserts passos cap ahont l'alegra la llántia ab sos benignes raigs. Abandonat y perdut camí, y pensatiu 'm deturo á cada pas; á mesura qu' avanso, semblan

aixamplarse inmensament los erms que trepitjo.»

«Prou ¡fill meu! prou, l' hermitá exclama; allunya la perillosa melancolía y fúgia la tenebrosa fantasma que vol conduirte á la perdició. Las portas de la meva cabanya estan sempre obertas pera 'l desemparat que no té ahont aixaplugarse; y n' obstant la meva pobresa, reparteixo de bon grat lo que tinch. Aixaplúgat aqueixa nit sota la meva teulada, ahont disposarás lliurament de las mevas provisions, del méu llit de jonchs y frugal sopar, de la meva benedicció y repós.

»Jo no condemno á la mort los remats que pasturan lliures pe'ls canyars prop del torrent; ensenyat per Aquell que 'ls compadeix també 'ls compadesch: ja que de las vessants de la montanya 'm procuro herbas fruytas y aygua del torrent pera mantenirme. Sent aixís, vina peregrí y oblida 'ls téus esglays, puig son torts tots los mundanals desitjos; poch es lo que necessita l' home sota 'l cel, ni fins lo poch per que frissa.»

Eixos dolsos accents caigueren com rosada celestial en lo cor oprimit del foraster, qui féu reverencia al Solitari y se 'n anaren plegats cap á la celda. La solitaria mansió está situada lluny en ombrós boscatje, sotre que lliura al vehí menesterós y al perdut caminant de las inclemencias y relent de la nit.

Com sota de la humil coberta no s' hi troban cabals que fassin menester la vigilancia del amo, obrintse la portella ab un forrellat rebé á la inocenta parella. Y mentres que las afanyosas multituts van á dormir, l' hermitá remou ab un tronc las cenbras del caliu y amaneix per' encendrer foch brostas y brancas d' olorosa llenya y alegra al entristit convidat, li serveix de las verduras, l' insta somrient pera que 'n menji; y, enginyós en contar faulas, las horas passen volant, mentres que 'l gatet saltirona, canta 'l grill dins la gábia y espetega la llenya en la fogayna.

Per res podia comunicar alegria al cor del foraster ni sossegar las sevas angoixas:

s' aflicció era tanta que comensá á plorar amargament. Lo solitari observaba ab atenció sos primers cuydados, preguntantli, després ab conmoguda veu: «¿Y de qué provenen, jove desgraciat, las afliccions del teu esperit? ¿Per ventura t'abats per haver-te tret fora de millors habitacions, ó t'apesera una amistat mal pagada ó un amor mal correspost? ¡Ay! lo goig que proporciona la fortuna es frívol y ruinós y més frívol encara qui posa preu á las cosas corruptibles.

¿Y qu' es la amistat sino un nom, un encant que 'ns adorna; una ombra que segueix á la riquesa ó á la fama, sens aixugar las llágrimas del menesterós? Y l' amor es un só mes vuit encara, es la moderna sátira d' un fatxenda; viu en terra desconeguda, ó troba solsament pera escalfar lo niu de la tórtola.

¡Apassionat jove! la vergonya amaga 'ls teus pesars y rebaixa 'l sexo, digué ell; pero méntres que 'enrahonava la rojor de las galtas feu trahició al abandonat aïmador.

Tot sorprés veu sortir novas bellesas que passen voladoras devant sos ulls, tan vivas y enlluernadoras com los colors de la naixent auba. La gracia femenina del seu cós y la temorencia mirada portan ensemps l' alarma: l' aymador peregrí descubreix ser una donzella ab totas sas gracias. «¡Ah! perdona á un rústich foraster, á un miserable, exclama ella, quals profanas plantas trepitjan indignament ahont resideix lo cel y tú. Pero permet participar de ta compassió á una jovencela á qui l' amor ha ensenyat extraviarse; que busca repós, pero que 'l desespero es solsament lo company del seu viatge.

Lo méu pare era un rich cavaller que vivia á voras del Tisne, y com jó era sa filla única, totas sas riquesas me pertocavan. Pera sostraurem de sos tendres brasos, vingueren á festejarme moltissims galants que lloavan en mi supostas gracias, sentint ó fingintme estimació. A totas horas un aïxam de mercenaris donzells m' importunaván ab las mes ricas ofertas. Eduí era un

d' ells; pero may parlava d' amor. Vestit ab senzillesa mancávali poder y fortuna: més la seva sabiduria y dignitat ho eran tot pera mi.

Y quan passejavam abdós pel bosch, cantava corrandas d' amor, lo seu respir aromatisava l' aire y deixaba armonias per las arbredas. Ni 'l calzer de la flor que s' obra al trench de l' auba, ni la purissima rosada del cel podian competir ab la elevació dels seus sentiments.

La rosada y la flor dels arbres brillant ab inconstants atractius; los encants eran d' éll, pero ¡desgraciada! la inconstancia meva. Perque vaig valerme de tota la coqueteria de dona importuna y vana; y mentres que la seva passió m' enternia l' cor, jo triumpfava en sos pesars. Fins y á tant que desgraciat del tot ab la meva indiferencia, m' abandoná al meu orgull y marxá secretament, sens esperansa, á morir en la soletat.

« Pero meva es la falta y la tristesa que pagaré ab la existencia; busco 'l desert en que vá romandre y 'l paratge en que morí. Y allá perduda.... sens esperansa y conort reposaré y acabaré mos dias. » Aixó feu Eduí per mi y lo mateix vull fer jó per éll.

» ¡Deu ten guart! exclamá 'l Solitari tot abrassantla: y acorreguda la hermosa, desfentse d' ell per renyarlo de la seva acció.. s' adoná qu' era 'l mateix Eduí qui l' estimava, » Vina Angeleta, sempre estimada, contempla al teu aymador, al per tant temps perdut Eduí, ressucitat al amor y á tu. Permetam, donchs, apresonarte dins lo meu cor y oblidar mos dols: ¿y ens separarem may més, vida meva y mon tot? No, may mes: d' aquí endavant nostre amor será tan ferm que 'l sospir quet retorna lo teu cor constant, també farà trossos del cor del teu Eduí.

PERE GÜELL FORMENT.

12 Juny de 1881.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General